Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΕΣΠΑ 2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Π.3.2.1 *Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη*

Νεοελληνική Γλώσσα

Γ΄ Λυκείου

Τίτλος:

«Έχω το δικαίωμα;»

ΕΛΕΝΗ ΜΑΡΓΑΡΟΥ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Θεσσαλονίκη 2012

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΕΣΠΑ 2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: *«Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση»* MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι .Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ
ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. *Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη*.
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ
Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας δευτεροβάθμιας: Δημήτρης Κουτσογιάννης
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
http://www.greeklanguage.gr
Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Έχω το δικαίωμα;

Δημιουργός σεναρίου

Ελένη Μαργαρού

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

(Προτεινόμενη) Τάξη

Γ΄ Λυκείου

Χρονολογία

Νοέμβριος 2012

Διδακτική/θεματική ενότητα

Θεματικός Κύκλος: «Ανθρώπινα Δικαιώματα», με αναφορά στα κείμενα «Εννοιολογική σύγχυση και πολιτική εκμετάλλευση» (Π. Κονδύλης, σχολικό βιβλίο σ. 34-35) και «Φιλοπαίγμονες εν ου παικτοίς» (Π. Σούρλας, σχολικό βιβλίο σ. 35-37) – Δομή και τρόποι ανάπτυξης παραγράφων – Σύνταξη περίληψης - Τρόποι και μέσα πειθούς – Παραγωγή κειμένου: ανοιχτή επιστολή.

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

6-10 διδακτικές ώρες

Χώρος

Ι. Φυσικός χώρος: εντός σχολείου (αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής)
ΙΙ. Εικονικός χώρος: Wiki

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Το συγκεκριμένο σενάριο δεν έχει δοκιμαστεί με αυτήν ακριβώς τη μορφή στην τάξη, αποτελεί, επομένως, μια πρόταση διδασκαλίας, η οποία μπορεί να συμπτυχθεί, να επεκταθεί ή να διαφοροποιηθεί ανάλογα με τα μέσα που διαθέτει ο διδάσκων, τις διαθέσιμες υποδομές και τις ανάγκες κάθε μαθητικού δυναμικού. Με τη μορφή που εδώ παρουσιάζεται, προϋποθέτει τη χρήση του Εργαστηρίου Η/Υ για το 1ο διδακτικό δίωρο, καθώς και την εκτός σχολείου πρόσβαση των μαθητών σε Η/Υ με σύνδεση στο διαδίκτυο, ώστε να είναι σε θέση να συνεργαστούν εκτός διδακτικού ωραρίου. Για το 1ο αυτό δίωρο, καλό θα ήταν να έχει ο/η διδάσκων/-ουσα αναρτήσει από πριν το Φύλλο Δραστηριοτήτων στους Η/Υ των ομάδων, ώστε να εξοικονομηθεί χρόνος. Το ίδιο, εάν έχει ήδη αναρτήσει και τα Φύλλα Εργασίας των Ομάδων Ειδικών σε συγκεκριμένους Η/Υ με τους υπερσυνδέσμους ενεργοποιημένους, θα τις βοηθήσει να ολοκληρώσουν ευκολότερα και πιο σύντομα τις αποστολές τους. Το 2ο και 3ο δίωρο υλοποιούνται και στην αίθουσα διδασκαλίας με την αξιοποίηση ενός Η/Υ με σύνδεση στο διαδίκτυο και βιντεοπροβολέα. Στην τελευταία φάση, αξιοποιείται επίσης το σχολικό βιβλίο.

Ως προς την ένταξη του συγκεκριμένου σεναρίου στον ετήσιο προγραμματισμό διδασκαλίας της ύλης, θα πρέπει να προηγηθεί ένα μάθημα στο οποίο εντοπίζονται οι τρόποι και τα μέσα πειθούς που επιστρατεύονται στον γραπτό και προφορικό λόγο, καθώς και η θεωρία επιχειρημάτων. Σημαντική, εξάλλου, για την εξοικονόμηση χρόνου και την ποιότητα δουλειάς είναι η εξοικείωση των μαθητών με μεθόδους

συνεργατικής μάθησης. Επίσης, εφόσον αξιοποιηθεί το λογισμικό Inspiration, απαιτείται η εξοικείωση του/της εκπαιδευτικού με αυτό. Τέλος, το Wiki στο οποίο προβλέπεται η ανάρτηση των εργασιών των μαθητών έχει ήδη δημιουργηθεί από την αρχή της χρονιάς και λειτουργεί ως αποθετήριο υλικού και ατομικών και ομαδικών εργασιών. Επομένως, τόσο ο/η εκπαιδευτικός όσο και οι μαθητές έχουν εξοικειωθεί με τη λειτουργία του.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

—

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη. Ως προς την εφαρμογή της μεθόδου Jigsaw, αντλεί στοιχεία από το εξής σενάριο: Πολυξένη Μπίλλα, Γεωγραφικές γλωσσικές ποικιλίες: ένα μέσο γλωσσικής και πολιτισμικής αυτογνωσίας, Νεοελληνική Γλώσσα Α΄ Λυκείου, 2012.

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η προτεινόμενη διδακτική εφαρμογή αφορά τον θεματικό κύκλο «Ανθρώπινα δικαιώματα», τον οποίο προσεγγίζει με άξονα τα ερωτήματα τι σημαίνει «δικαίωμα», ποια είναι τα «ανθρώπινα δικαιώματα», πώς και γιατί συχνά καταστρατηγούνται ή εκχωρούνται, γιατί είναι τόσο σημαντικός ο σεβασμός σε αυτά και, τέλος, πώς μπορούμε όλοι μας να συνεισφέρουμε στην προάσπιση και ενίσχυσή τους. Οι μαθητές ευαισθητοποιούνται με ένα σχετικό βίντεο και καταλήγουν σε απαντήσεις συνεργαζόμενοι με τη μέθοδο jigsaw και αφού ανατρέξουν σε επιλεγμένες ιστοσελίδες. Για την έρευνά τους, λοιπόν, διαβάζουν κριτικά μονοτροπικά και

πολυτροπικά κείμενα και τα αξιοποιούν λεξιλογικά και ιδεολογικά. Παράλληλα, ασκούνται στην παραγωγή παραγράφων με ποικίλους τρόπους ανάπτυξης και στην περιληπτική απόδοση δοκιμιακού κειμένου. Τέλος, καλούνται να παραγάγουν συγκεκριμένο είδος γραπτού (ανοιχτή επιστολή) αλλά και προφορικού (παρουσίαση) λόγου, ώστε να είναι σε θέση να ανταποκριθούν επιτυχώς στις απαιτήσεις του Π.Σ. και των απολυτήριων εξετάσεων, αλλά και να παρακολουθούν και να προωθούν ενεργά και ενσυνείδητα πρωτοβουλίες ευρύτερου κοινωνικοπολιτικού και πολιτισμικού περιεχομένου.

Γ. Εισαγωγη

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Στο προτεινόμενο σενάριο δίνονται στους μαθητές τα ερεθίσματα, ώστε να δραστηριοποιηθούν και σε αλληλεπίδραση με το περιβάλλον τους να κατασκευάσουν γνώση. Η έρευνα που εκκινεί το Φύλλο Εργασίας τούς ωθεί να ψάξουν, να ανακαλύψουν και, με τη στήριξη του/της εκπαιδευτικού, να προσπαθήσουν να επιλύσουν τα προβλήματα που τίθενται. Ο/Η εκπαιδευτικός ορίζει, βέβαια, τα ερωτήματα και καθοδηγεί σε ένα βαθμό τα βήματα της έρευνάς τους, ωστόσο τα αποτελέσματα είναι μη καθορισμένα και προκύπτουν από τους ίδιους τους μαθητές. Ο/Η ίδιος/-α στηρίζει τη διερεύνησή τους προτείνοντας βιβλιογραφία, ενώ τους/τις βοηθά επίσης στην εφαρμογή των μεθοδολογικών εργαλείων και κατά την προετοιμασία των παρουσιάσεών τους. Ανακαλεί προηγούμενες γνώσεις, τους/τις ωθεί στην αξιοποίησή τους και τους/τις ανατροφοδοτεί μετά την παραγωγή των γραπτών κειμένων.

Στη διαδικασία αυτή σημαντική είναι η συμβολή της ομάδας, στο πλαίσιο της οποίας κάθε μαθητής/-τρια λειτουργεί ατομικά, αλλά συνεργάζεται και με τα υπόλοιπα μέλη για την παραγωγή ενός τελικού προϊόντος. Τέλος, σε επίπεδο ολομέλειας, εφαρμόζονται οι πρακτικές της ιδεοθύελλας και του ισότιμου διαλόγου

που αξιοποιούν τις εμπειρίες των ίδιων των μαθητών και ενισχύουν περαιτέρω την αλληλεπίδραση μεταξύ τους.

Ως συνεργατική τεχνική, στο συγκεκριμένο σενάριο προτείνεται η μέθοδος Jigsaw για ποικίλους λόγους. Καταρχάς, η συγκεκριμένη μέθοδος ενδείκνυται για την πραγμάτευση ενός θέματος τόσο σύνθετου και πολύπτυχου, όσο είναι αυτό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αντί το συγκεκριμένο θέμα να παρουσιασθεί σε όλες του τις εκφάνσεις από τον/την διδάσκοντα/-ουσα ή να επιχειρήσουν μόνοι τους οι μαθητές να το κατακτήσουν διεξοδικά, προσεγγίζουν υποθέματα, στα οποία εμβαθύνουν και καθίστανται «ειδήμονες». Κατόπιν, συνεργάζονται με «ειδήμονες» σε διαφορετικά υποθέματα στο πλαίσιο της αρχικής ομάδας, αλληλεπιδρούν, έρχονται όλοι σε επαφή με το σύνολο του μαθησιακού υλικού και αποκτούν επαγωγικά την εποπτεία του. Ως προς την παιδαγωγική ωφέλεια μιας τέτοιας πρακτικής, αυτή έγκειται στο ότι:

- Εκ των πραγμάτων, δραστηριοποιούνται όλοι οι μαθητές και μαθήτριες, ακόμη και όσοι/-ες συχνά τείνουν να «κρύβονται» πίσω από τα άλλα μέλη της ομάδας.
- Αναγκαζόμενοι να συνεργαστούν στο πλαίσιο δύο διαφορετικών ομάδων, οι μαθητές μαθαίνουν να λειτουργούν σε διαφορετικά συνεργατικά περιβάλλοντα.
- Κάθε μαθητής/-τρια καλείται να επιδείξει μεγάλη υπευθυνότητα, αφού θα πρέπει να μεταφέρει με σαφήνεια και επάρκεια τις γνώσεις που κατέκτησε στους συνεργάτες του/της στην αρχική ομάδα. Στην ουσία, μετατρέπεται σε «δάσκαλο» των συντρόφων του. Η επιτυχία της αποστολής του θα καθορίσει σε μεγάλο βαθμό το τελικό «προϊόν» της ομάδας του. Επομένως, αναδεικνύεται η σημασία κάθε μέλους για την επιτυχία μιας ομαδικής δουλειάς.
- Οι μαθητές βιώνουν εμπειρικά τη σημασία της αλληλεπίδρασης στη διαδικασία της μάθησης. Συνειδητοποιούν, επίσης, πόσο σημαντικό είναι να ακούν προσεκτικά ο ένας τον άλλο.

Κατά την προτεινόμενη διδασκαλία, η γλώσσα προσεγγίζεται ολιστικά, με έμφαση στην κατανόηση και παραγωγή αυθεντικών κειμένων. Η παραγωγή λόγου υπηρετεί

την ανάγκη να αντιμετωπισθούν οι απαιτήσεις των απολυτήριων εξετάσεων με τη σύνταξη αυτόνομων παραγράφων με συγκεκριμένη δομή, αλλά και την επιθυμία άσκησης στη δημιουργία κατάλληλων για συγκεκριμένη επικοινωνιακή περίσταση κειμένων. Υιοθετείται δε η θεωρία των πολυτροπικών γραμματισμών, στο βαθμό που οι μαθητές καλούνται να ανατρέξουν σε πηγές που συνδυάζουν οπτικούς, ακουστικούς και γραπτούς τύπους νοήματος. Οι ίδιοι δεν απαιτείται, προωθείται ωστόσο το να παραγάγουν πολυτροπικά κείμενα.

Όσον αφορά τον ρόμβο της γλωσσικής εκπαίδευσης, αγγίζονται όλες του οι πλευρές, ωστόσο ενεργοποιούνται κυρίως οι γνώσεις για τον κόσμο, η επανεξέταση στάσεων και αξιών. Έμφαση δίνεται, εξάλλου, όπως αναφέρθηκε, σε γνώσεις για τη γλώσσα αναγκαίες για την αντιμετώπιση των απολυτήριων εξετάσεων, ενώ οι διδακτικές πρακτικές που εφαρμόζονται προωθούν τη συνεργασία σε ομάδες. Τέλος, εφόσον αξιοποιηθούν οι εννοιολογικοί χάρτες, οι μαθητές και μαθήτριες αναπτύσσουν μεταγνωστικές δεξιότητες, καθώς ανιχνεύουν τη διαδικασία της μάθησης που ξεκινά από προγενέστερες γνώσεις και σταδιακά μετεξελίσσεται.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΌ-ΣΤΌΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΌΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

- Να συναισθανθούν οι μαθητές το περιεχόμενο της λέξης «δικαίωμα».
- Να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τους αγώνες και τις διαδικασίες που απαιτήθηκαν παγκοσμίως για την αναγνώριση και κατοχύρωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Να συνειδητοποιήσουν πώς, για ποιους λόγους και σε ποιο βαθμό αγνοούνται ή παραβιάζονται τα δικαιώματα αυτά σε διάφορα μέρη του κόσμου.
- Να συνειδητοποιήσουν γιατί και πώς όλοι παραβιάζουμε, συνειδητά και ασύνειδα, δικαιώματα συνανθρώπων μας στην καθημερινή μας ζωή.
- Να εντοπίσουν ποιοι πληθυσμοί υφίστανται συνήθως τέτοιες παραβιάσεις.

- Να σκεφτούν τους λόγους για τους οποίους αυτές οι παραβιάσεις μάς αφορούν όλους και τους τρόπους με τους οποίους μπορούμε να συνεισφέρουμε στην κατοχύρωση ή προάσπισή τους.
- Να επανεξετάσουν, γενικά, τις απόψεις που έχουν σχηματίσει ως προς το περιεχόμενο και την εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Να αποκτήσουν, κατά το δυνατό, συλλογική, κοινωνική συνείδηση απέναντι σε πολιτικά, κοινωνικά και πολιτισμικά προβλήματα του σύγχρονου κόσμου.
- Να ενισχυθούν στην ενσυνείδητη, υπεύθυνη και αιτιολογημένη διατύπωση των απόψεών τους.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Στόχοι είναι:

- Η κατάκτηση και αξιοποίηση από τους μαθητές σχετικού με το θέμα λεξιλογίου.
- Η ανάκληση όσων ήδη διδάχθηκαν για την ανάπτυξη παραγράφου με αιτιολόγηση, με αίτιο-αποτέλεσμα, με παραδείγματα, και η άσκησή τους στη σύνταξη παραγράφων με αυτούς τους τρόπους ανάπτυξης.
- Η άσκησή τους στη διατύπωση ορισμών.
- Η άσκησή τους στη σύνταξη ανοιχτής επιστολής και περίληψης σχολικού τύπου.
- Η άσκησή τους στη σύνταξη αφαιρετικού, διαγραμματικού κειμένου για την παρουσίαση πληροφοριών και απόψεών τους.

Γραμματισμοί

Οι μαθητές έρχονται σε επαφή με μονοτροπικά και πολυτροπικά κείμενα, τα οποία διαβάζουν κριτικά και αξιοποιούν λεξιλογικά και ιδεολογικά. Επίσης, ασκούνται στην παραγωγή παραγράφων με ποικίλους τρόπους ανάπτυξης και την περιληπτική απόδοση δοκιμιακού κειμένου. Τέλος, ασκούνται στην παραγωγή γραπτού (ανοιχτή επιστολή) αλλά και προφορικού (παρουσίαση) λόγου, ώστε να είναι σε θέση να

ανταποκριθούν επιτυχώς στις απαιτήσεις του Π.Σ. και των απολυτήριων εξετάσεων, αλλά και να παρακολουθούν και να προωθούν ενεργά και ενσυνείδητα πρωτοβουλίες ευρύτερου κοινωνικοπολιτικού και πολιτισμικού περιεχομένου.

Γλωσσικός – Κλασικός γραμματισμός

Προωθείται:

- η ικανότητα σύνταξης δομημένων παραγράφων, αναπτυγμένων με αιτιολόγηση, αίτιο-αποτέλεσμα, παραδείγματα,
- η κατάκτηση των κειμενικών ειδών της περίληψης στη σχολική εκδοχή της και της επιστολής,
- η ικανότητα των μαθητών να εκθέτουν με ευκρίνεια προφορικά και γραπτά, συνοπτικά και αναλυτικά, απόψεις και συμπεράσματα έρευνας,
- η άσκησή τους στη σύνταξη αφαιρετικού, διαγραμματικού κειμένου για την παρουσίαση πληροφοριών και απόψεών τους,
- η ικανότητά τους να στηρίζουν την άποψή τους με αξιόπιστα επιχειρήματα και τεκμήρια,
- η κατάκτηση και αξιοποίηση λεξιλογίου κατάλληλου για την πραγμάτευση του θέματος που συζητείται.

Νέοι γραμματισμοί

Οι μαθητές ασκούνται:

- στην αξιολόγηση και διαχείριση πληροφοριών που αντλούν από το διαδίκτυο, ώστε να σχηματίσουν προσωπική, αιτιολογημένη άποψη,
- στην οργάνωση και προβολή πληροφοριών, τη σύνθεση αφαιρετικών ηλεκτρονικών κειμένων (παρουσιάσεις με λογισμικό PowerPoint) και την προφορική τους συμπλήρωση και υποστήριξη,
- στην «ανάγνωση» και την παραγωγή πολυτροπικών κειμένων,
- στη δημιουργία εννοιολογικών χαρτών, για την οργάνωση των πληροφοριών. και των σκέψεών τους

Κριτικός γραμματισμός

Προωθείται:

- η άσκησή τους στην αξιολόγηση των πληροφοριών που αντλούν από ποικίλες πηγές και την απομόνωση όσων τους χρειάζονται για την εκάστοτε έρευνά τους,
- ο εθισμός τους στην αξιοποίηση των βιωματικών τους γνώσεων και την κριτική των γνώσεων αυτών,
- η κριτική αντιμετώπιση του γύρω τους κόσμου, η ικανότητά τους να εντοπίζουν τις αιτίες και τις συνέπειες κοινωνικών και πολιτικών φαινομένων που συμβαίνουν γύρω τους,
- η άσκησή τους στη μετάδοση πληροφοριών με σαφή και ευκρινή τρόπο,
- η άσκησή τους στη συνδιαμόρφωση ενός τελικού προϊόντος μέσα από το διάλογο, τη διαφωνία, την ανταλλαγή απόψεων, γνώσεων και υλικού, την αλληλοδιόρθωση και αλληλοσυμπλήρωση,
- η άσκησή τους στο να προβαίνουν σε επιλογές των κατάλληλων για κάθε πλαίσιο επικοινωνίας και επικοινωνιακή περίσταση τύπων κειμένων, αλλά και τρόπων και μέσων πειθούς, ώστε να επιτευχθούν συγκεκριμένοι κοινωνικοί σκοποί.

Διδακτικές πρακτικές

Οι διδακτικές πρακτικές συνοψίζονται στο Ε.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Το θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι πάντοτε επίκαιρο και ιδιαίτερα ενδιαφέρον για τους εφήβους αυτής της ηλικίας που είναι ευαισθητοποιημένοι σχετικά και από όσα διδάσκονται στο σχολείο και από όσα οι ίδιοι βιώνουν στο περιβάλλον τους. Κάποιοι, εξάλλου, δυστυχώς, υφίστανται παραβιάσεις τους στην καθημερινή τους ζωή. Η προτεινόμενη διδασκαλία ελπίζουμε, λοιπόν, ότι θα

κεντρίσει το ενδιαφέρον τους, πέραν της χρησιμότητάς της για τις απολυτήριες εξετάσεις στο τέλος της χρονιάς. Άλλωστε, όλοι οι θεματικοί κύκλοι που προσεγγίζονται στην τάξη αυτή, όπως και εκείνοι που συζητήθηκαν κατά την προηγούμενη χρονιά εντάσσονται, ουσιαστικά, στη θεματική των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ως εκ τούτου, η διδασκαλία αυτή θα λειτουργήσει ως εισαγωγή και στα θέματα που θα ακολουθήσουν.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Με τη συγκεκριμένη διδακτική πρόταση ικανοποιούνται οι σκοποί και στόχοι που θέτει το Π.Σ. σε ό,τι αφορά την κατανόηση και χρήση του γραπτού και προφορικού λόγου σε ποικίλες επικοινωνιακές περιστάσεις, την καλλιέργεια του ψηφιακού γραμματισμού και την απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων αναγκαίων για την ενεργή, κριτική συμμετοχή τους στην τοπική και παγκόσμια κοινότητα. Σε ό,τι αφορά τις θεματικές ενότητες, την πραγμάτευση των οποίων προτάσσει το Π.Σ., το προτεινόμενο σενάριο ασχολείται με τα ανθρώπινα δικαιώματα και την πειθώ [Οδηγίες για τη Διδασκαλία των Φιλολογικών Μαθημάτων στο Ενιαίο Λύκειο (Σχολικό έτος 2006-2007), ΟΕΔΒ 2006, σ. 147].

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στη συγκεκριμένη διδακτική πρόταση αξιοποιούνται ψηφιακά περιβάλλοντα ως περιβάλλοντα πρακτικής γραμματισμού:

- Το Διαδίκτυο αξιοποιείται ως πηγή πληροφόρησης. Η χρήση του αναδεικνύει την ευκολία πρόσβασης σε μια ποικιλία πληροφοριών, αλλά και την ανάγκη διαχείρισής τους.
- Μέσω του λογισμικού Wiki, οι μαθητές ωθούνται στην επικοινωνία και συνεργασία με άλλα μέλη της μαθητικής τους κοινότητας.

- Η ύπαρξη οθόνης διευκολύνει την πρόσληψη και επεξεργασία των κειμένων αναφοράς και τη συνεργασία μαθητών με τους συμμαθητές τους και τον/την διδάσκοντα/-ουσα.

Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται, εξάλλου, ως μέσα πρακτικής γραμματισμού, καθώς:

- Το λογισμικό παρουσίασης επιστρατεύεται για την άσκηση των μαθητών στην περιληπτική και διαγραμματική παρουσίαση πληροφοριών, αλλά και στην προφορική, αναλυτικότερη παρουσίασή τους.
- Μέσω της χρήσης των ΤΠΕ, οι μαθητές και μαθήτριες συνειδητοποιούν την έννοια της πολυτροπικότητας και ασκούνται στην κατανόηση πολυτροπικών κειμένων.
- Η προσφυγή στο διαδίκτυο και σε βάσεις δεδομένων υπηρετεί την ανάγκη να εντοπίζουν τα παιδιά τις πληροφορίες που αναζητούν, να τις διαβάζουν κριτικά και να τις αξιολογούν.

Κείμενα

- Ιστοσελίδα του μη κυβερνητικού οργανισμού «Ενωμένοι για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα».
- Αφιέρωμα «Ανθρώπινα Δικαιώματα» στο ένθετο «7 ημέρες» της εφημερίδας Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (06/12/1998) [http://wwk.kathimerini.gr/kath/7days/1998/12/06121998.pdf]
- Οι ειδήσεις του ΟΗΕ με μια ματιά: Περιφερειακό Κέντρο Πληροφόρησης των Ηνωμένων Εθνών [Οι ειδησεις του ΟΗΕ με μια ματια]
- Π. Κονδύλη «Εννοιολογική σύγχυση και πολιτική εκμετάλλευση» (σχολικό βιβλίο σ. 34-35).

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1ο δίωρο: αφόρμηση, οριοθέτηση του θέματος, προσδιορισμός της διαδικασίας, διαμόρφωση ομάδων – ανάθεση και διεκπεραίωση εργασιών. [εργαστήριο Η/Υ]

Καθώς οι μαθητές και μαθήτριες έχουν συζητήσει στα προηγούμενα μαθήματα για την εκπαίδευση και την ανεργία των πτυχιούχων, κατά το 1ο αυτό δίωρο ανακαλούμε τις συζητήσεις αυτές και επισημαίνουμε ότι τόσο η εκπαίδευση όσο και η εργασία αναγνωρίζονται ως βασικά δικαιώματα που προστατεύει το Σύνταγμα των αποκαλούμενων «προηγμένων» χωρών. Στη συνέχεια, τίθεται το ερώτημα εάν και κατά πόσο συνειδητοποιούν το περιεχόμενο της έννοιας «δικαίωμα». Αφού διατυπώσουν σύντομα τις ερμηνείες που δίνουν, εξηγούμε ότι σκοπός του μαθήματος που ξεκινά είναι να διερευνηθούν οι δυνατότητες που θεωρούνται «δικαιώματα» και να προταθούν λύσεις για το πρόβλημα της καταστρατήγησης των δικαιωμάτων στον κόσμο. Καταρχάς, λοιπόν, τους ζητείται:

1. να αναφέρουν φράσεις που τους έρχονται στο νου με το άκουσμα των φράσεων

- «έχω δικαίωμα»
- «δεν έχω δικαίωμα»,

2. με βάση τα βιώματα και τις γνώσεις τους, να αναφέρουν επίθετα που μπορούν να σκεφτούν, για να συνοδεύσουν τη λέξη «δικαίωμα».

Οι φράσεις και οι λέξεις που προκύπτουν με τη μέθοδο αυτή της ιδεοθύελλας (brainstorming) καταγράφονται στον πίνακα και ζητείται από τους μαθητές να τις σημειώσουν και αυτοί στο τετράδιό τους ώστε:

- να δουν στο τέλος της διδασκαλίας κατά πόσο οι φράσεις αυτές ανταποκρίνονται στο νόημα που η παγκόσμια κοινότητα έχει αποδώσει στον όρο «δικαίωμα» και καλύπτουν το εύρος του,
- να αξιοποιήσουν και να εμπλουτίσουν το σχετικό λεξιλόγιο για τη διατύπωση των απόψεών τους.

Εφόσον οι μαθητές δουλεύουν ήδη σε ομάδες από τα προηγούμενα μαθήματα, διατηρείται ο χωρισμός αυτός. Εάν όχι, χωρίζονται τυχαία σε πέντε ομάδες των πέντε ατόμων (κάποιες των έξι) και καλούνται να παρακολουθήσουν τα 9΄ περίπου του βίντεο που προβάλλεται στην αρχική σελίδα του ιστότοπου http://gr.humanrights.com/home.html. Το συγκεκριμένο βίντεο προτείνεται ως ερέθισμα και μόνον, παρότι θα μπορούσε να ασκηθεί κριτική στη δομή και το περιεχόμενό του. Οι όποιες επιφυλάξεις μας καλό είναι να συζητηθούν με τους μαθητές μας.

Στη συνέχεια, οι ομάδες μαθητών ανοίγουν το Φύλλο Δραστηριοτήτων που θα βρουν στην οθόνη του Υπολογιστή της καθεμιάς, στο οποίο περιγράφονται οι σκοποί του μαθήματος και οι δραστηριότητες με τις οποίες θα υπηρετηθούν αυτοί:

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Όπως ίσως καταλάβατε, σκοπός μας σήμερα είναι να διερευνήσουμε:

- τι σημαίνει «δικαίωμα»
- ποια είναι τα «ανθρώπινα δικαιώματα»
- πώς και γιατί συχνά καταστρατηγούνται ή εκχωρούνται
- γιατί είναι τόσο σημαντικός ο σεβασμός τους και, τέλος,
- πώς μπορούμε όλοι μας να συνεισφέρουμε στην προάσπιση και ενίσχυσή τους.

Πιο συγκεκριμένα, λοιπόν, οι άξονες που οι ομάδες σας θα επεξεργαστούν είναι:

1. Ορισμός της έννοιας «δικαίωμα» – καταγραφή ανθρώπινων δικαιωμάτων – Επιλογή χρήσιμου λεξιλογίου
2. Καταγραφή περιπτώσεων παραβίασης δικαιωμάτων σήμερα – Εντοπισμός των ομάδων που συνηθέστερα τις υφίστανται
3. Εντοπισμός αιτίων που οδηγούν σε παραβιάσεις δικαιωμάτων
4. Εντοπισμός συνεπειών αυτών των παραβιάσεων - Ανάδειξη της ανάγκης σεβασμού των δικαιωμάτων

5. Προτάσεις για ατομικές και συλλογικές παρεμβάσεις στον αγώνα για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παγκοσμίως

- Καταρχάς, λοιπόν, κάθε μέλος κάθε ομάδας ας επιλέξει έναν θεματικό άξονα.
- Αναζητήστε τα μέλη των άλλων ομάδων που έχουν επιλέξει τον ίδιο άξονα και σχηματίστε νέες ομάδες, τις ομάδες των «ειδικών».
- Για να δουλέψετε καλύτερα, μοιράστε ρόλους στα μέλη αυτών των νέων ομάδων (συντονιστής, πλοηγοί στο διαδίκτυο, αξιολογητής, γραμματέας).
- Για την πραγμάτευση του θέματός σας, αξιοποιήστε τις πηγές που σας δίνονται, καθώς και προσωπικές εμπειρίες και βιώματα.
- Κρατήστε σαφείς σημειώσεις, ώστε να είστε σε θέση να ενημερώσετε την αρχική σας ομάδα για όσα ερευνήσατε ως ειδικοί.
- Επιστρέψτε στις αρχικές σας ομάδες με τις σημειώσεις σας και ενημερώστε-διδάξτε τα υπόλοιπα μέλη τους για τον άξονα που διερευνήσατε.
- Ετοιμάστε μια παρουσίαση 8-10΄ με το υλικό που συνεισέφεραν όλα τα μέλη της αρχικής ομάδας σας, την οποία θα υποστηρίξετε στην ολομέλεια της τάξης. Η παρουσίασή σας θα γίνει σε λογισμικό παρουσίασης PowerPoint. Για να την κάνετε πιο ελκυστική, μπορείτε, αν θέλετε, να χρησιμοποιήσετε εικόνα και ήχο. Μετά την προβολή της, θα αναρτηθεί στο Wiki της τάξης, στον χώρο της ομάδας σας, για να αποτελέσει χρήσιμο υλικό αναφοράς στο μέλλον.

Στην περίπτωση που τα μέλη μιας ή περισσότερων ομάδων δυσκολευτούν να επιλέξουν θεματικούς άξονες, ή δύο ή περισσότερα μέλη συμπέσουν στον ίδιο άξονα, ίσως χρειαστεί να παρέμβει ο/η διδάσκων/-ουσα και να γίνει η κατανομή με κλήρωση.

1Η ΟΜΑΔΑ ΕΙΔΙΚΩΝ:

Διερεύνηση του όρου «δικαίωμα» - διατύπωση ορισμού – καταγραφή ανθρωπίνων δικαιωμάτων – λεξιλογικές προτάσεις

- Διατυπώστε γραπτά τον ορισμό που εσείς θα δίνατε, εάν σας το ζητούσαν όπως στο βίντεο που παρακολουθήσατε.
- Για να καταστήσετε σαφέστερο τον ορισμό σας, συμπληρώστε τον με έναν μικρό κατάλογο δικαιωμάτων (8-10) που θα έπρεπε να είναι σεβαστά και απαραβίαστα.
- Δημιουργήστε δύο στήλες με ρήματα, ουσιαστικά και επίθετα με τα οποία θα συνοδεύατε τη λέξη «δικαίωμα». Στην πρώτη στήλη τοποθετήστε όσα έχουν θετικό βάρος (π.χ. υπερασπίζω), ενώ στη δεύτερη όσα παραπέμπουν σε αρνητικές σκέψεις και δράσεις (π.χ. παραβίαση).

Κατόπιν, κάντε μια έρευνα στις παρακάτω ιστοσελίδες:

1. Η Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα [http://www.greek-language.gr]. Μπορείτε να αναζητήσετε τη σημασία της λέξης στα ηλεκτρονικά λεξικά και στη συνέχεια να τη στείλετε στα «Σώματα Κειμένων».
2. Ενωμένοι για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα [http://gr.humanrights.com/home.html]
3. Ευρωπαϊκή Ένωση [http://europa.eu/legislation_summaries/human_rights/index_el.htm]
4. Συντάξτε τώρα έναν καινούργιο ορισμό, με βάση τα όσα διαβάσατε. Διαφοροποιείται από τον αρχικό, δικό σας ορισμό; Εάν ναι, σε τι;
5. Συμπληρώστε τον κατάλογο ρημάτων, ουσιαστικών και επιθέτων που φτιάξατε με άλλα που ίσως εντοπίσατε κατά την έρευνά σας.

Για όσα γράψετε, χρησιμοποιείστε το τετράδιό σας ή δημιουργήστε ένα λογισμικό παρουσίασης (PowerPoint), το οποίο θα χρησιμοποιήσετε ο καθένας σας κατά την ενημέρωση της ομάδας σας.

2Η ΟΜΑΔΑ ΕΙΔΙΚΩΝ:

Καταγραφή περιπτώσεων παραβίασης δικαιωμάτων σήμερα –

Εντοπισμός των ομάδων που συνηθέστερα τις υφίστανται

- Αναζητήστε στο διαδίκτυο έναν παγκόσμιο χάρτη. Σημειώστε σε ποιες περιοχές του κόσμου θεωρείτε ότι συμβαίνουν οι περισσότερες και πιο απροκάλυπτες παραβιάσεις.
- Καταγράψτε στη συνέχεια τις ομάδες των ανθρώπων (εθνικές, θρησκευτικές, φυλετικές, ηλικιακές και άλλες) που θεωρείτε ότι υφίστανται τις περισσότερες παραβιάσεις.
- Σκεφτείτε και καταγράψτε περιπτώσεις στην καθημερινή μας ζωή όπου όλοι, συνειδητά ή ασυνείδητα, παραβιάζουμε δικαιώματα των συνανθρώπων μας.

Διευρύνετε την έρευνά σας και, εκτός από προσωπικές εμπειρίες και βιώματα, αξιοποιείστε το υλικό που θα βρείτε στις παρακάτω ιστοσελίδες:

1. Ενωμένοι για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα [http://gr.humanrights.com/home.html]
2. Περιφερειακό Κέντρο Πληροφόρησης των Ηνωμένων Εθνών [Οι ειδησεις του ΟΗΕ με μια ματια]
3. Αφιέρωμα στο ένθετο «7 ημέρες» της εφημερίδας Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (06/12/1998) [http://wwk.kathimerini.gr/kath/7days/1998/12/06121998.pdf]
4. Μπορείτε, επίσης, να δώσετε στη μηχανή αναζήτησης (π.χ. google) τη φράση «παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων» και να «φυλλομετρήσετε» τις πρώτες 2-3 σελίδες αποτελεσμάτων που εμφανίζονται.
5. Σημειώστε χωριστά ό,τι επιπλέον ή διαφορετικό εντοπίσατε στην αναζήτησή σας.
6. Τελικά,

- παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων εντοπίζονται σε συγκεκριμένες περιοχές του κόσμου;
- είναι σε κάποιες περιοχές περισσότερες από ό,τι σε άλλες;
- διαφοροποιούνται ανάμεσα στον λεγόμενο «αναπτυγμένο» και τον «αναπτυσσόμενο» κόσμο; (π.χ. ως προς το εύρος τους ή τις ομάδες πληθυσμού που πλήττουν)

Για όσα γράψετε, χρησιμοποιείστε το τετράδιό σας ή δημιουργήστε ένα λογισμικό παρουσίασης (PowerPoint), το οποίο θα αξιοποιήσετε ο καθένας σας κατά την ενημέρωση της ομάδας σας.

3Η ΟΜΑΔΑ ΕΙΔΙΚΩΝ:

Εντοπισμός αιτίων που οδηγούν σε παραβιάσεις δικαιωμάτων

- Φτιάξτε έναν πίνακα με αίτια που θεωρείτε ότι οδηγούν σε παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Για να βοηθηθείτε, σκεφτείτε ότι τα αίτια αυτά μπορεί να είναι:

α) Φυσικά	ε) Πολιτικά
β) Ψυχολογικά	στ) Οικονομικά
γ) Ηθικά	ζ) Ιστορικά
δ) Κοινωνικά	η) Πνευματικά

Αφού αξιοποιήσετε προσωπικές εμπειρίες και βιώματα για να φτιάξετε τον πίνακά σας, αναζητήστε υλικό και στις παρακάτω ιστοσελίδες:

1. Ενωμένοι για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα [http://gr.humanrights.com/home.html]
2. Περιφερειακό Κέντρο Πληροφόρησης των Ηνωμένων Εθνών [Οι ειδησεις του ΟΗΕ με μια ματια]

3. Αφιέρωμα στο ένθετο «7 ημέρες» της εφημερίδας Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (06/12/1998) [http://wwk.kathimerini.gr/kath/7days/1998/12/06121998.pdf]

4. Σημειώστε ευδιάκριτα στον παραπάνω πίνακα ό,τι επιπλέον ή διαφορετικό εντοπίσατε στην αναζήτησή σας.

Για όσα γράψετε, χρησιμοποιείστε το τετράδιό σας ή δημιουργήστε ένα λογισμικό παρουσίασης (PowerPoint), το οποίο θα χρησιμοποιήσετε ο καθένας σας κατά την ενημέρωση της ομάδας σας.

4Η ΟΜΑΔΑ ΕΙΔΙΚΩΝ:

Εντοπισμός συνεπειών αυτών των παραβιάσεων –

Ανάδειξη της ανάγκης σεβασμού των δικαιωμάτων

- Καταγράψτε σε έναν πίνακα τις συνέπειες που πιστεύετε ότι έχουν οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε επίπεδο

α) ατομικό

β) κοινωνικό

γ) κρατικό

- Ας αντιστρέψουμε τώρα το ερώτημα: γιατί είναι, λοιπόν, απαραίτητος ο σεβασμός και η ενίσχυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων; Δώστε έναν κατάλογο από λόγους.

Για να είναι όσο πληρέστερες γίνεται οι απαντήσεις σας, αναζητήστε υλικό και στις παρακάτω ιστοσελίδες:

1. Ενωμένοι για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα [http://gr.humanrights.com/home.html]

2. Περιφερειακό Κέντρο Πληροφόρησης των Ηνωμένων Εθνών [Οι ειδησεις του ΟΗΕ με μια ματια]

3. Αφιέρωμα στο ένθετο «7 ημέρες» της εφημερίδας Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (06/12/1998) [http://wwk.kathimerini.gr/kath/7days/1998/12/06121998.pdf]

Κρατήστε τον πίνακα που δημιουργήσατε στο τετράδιό σας ή δημιουργήστε ένα λογισμικό παρουσίασης (Power Point), το οποίο θα χρησιμοποιήσετε ο καθένας σας κατά την ενημέρωση της ομάδας σας.

4. Σημειώστε ευδιάκριτα στον παραπάνω πίνακα ό,τι επιπλέον ή διαφορετικό εντοπίσατε στην αναζήτησή σας.

Για όσα γράψετε, χρησιμοποιείστε το τετράδιό σας ή δημιουργήστε ένα λογισμικό παρουσίασης (PowerPoint), το οποίο θα χρησιμοποιήσετε ο καθένας σας κατά την ενημέρωση της ομάδας σας.

5Η ΟΜΑΔΑ ΕΙΔΙΚΩΝ:

Προτάσεις για ατομικές και συλλογικές παρεμβάσεις στον αγώνα για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παγκοσμίως

- Καταγράψτε για τους συμμαθητές σας πολύ συνοπτικές πληροφορίες για τους φορείς που γνωρίζετε ότι ασχολούνται με την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Τι θα προτείνατε σε όποιον ενδιαφέρεται να συμμετάσχει ενεργά σε δράσεις υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων;
- Τι θα έπρεπε να έχει καθένας μας καθημερινά στο νου του, εφόσον πράγματι ενδιαφέρεται για τον σεβασμό των δικαιωμάτων των συνανθρώπων του και του ίδιου;

Δώστε τις προτάσεις σας με τη μορφή συνθημάτων.

Για να συμπληρώσετε τις προτάσεις σας, αναζητήστε υλικό στις παρακάτω ιστοσελίδες:

1. Ενωμένοι για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα [http://gr.humanrights.com/home.html]
2. Περιφερειακό Κέντρο Πληροφόρησης των Ηνωμένων Εθνών [Οι ειδησεις του ΟΗΕ με μια ματια]

3. Αφιέρωμα στο ένθετο «7 ημέρες» της εφημερίδας Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (06/12/1998) [http://wwk.kathimerini.gr/kath/7days/1998/12/06121998.pdf]

4. Σημειώστε χωριστά ό,τι επιπλέον ή διαφορετικό εντοπίσατε στην αναζήτησή σας.

Για όσα γράψετε, χρησιμοποιείστε το τετράδιό σας ή δημιουργήστε ένα λογισμικό παρουσίασης (PowerPoint), το οποίο θα χρησιμοποιήσετε ο καθένας σας κατά την ενημέρωση της ομάδας σας.

Κατά τη διάρκεια της έρευνας, ο/η διδάσκων/-ουσα περιφέρεται ανάμεσα στις ομάδες και τις βοηθά στην οργάνωση των σημειώσεών τους και της παρουσίασής τους. Όταν διαπιστώσει πως έχει τελειώσει η δουλειά των «ειδικών», τους καλεί να επιστρέψουν στις αρχικές τους ομάδες. Το ποια στιγμή στη διάρκεια του διώρου θα γίνει αυτό, εξαρτάται από την πορεία της δουλειάς τους. Εφόσον οι εργασίες τους δεν ολοκληρωθούν στην τάξη, οι ομάδες αναλαμβάνουν την ολοκλήρωσή τους στο σπίτι συνεργαζόμενοι στο περιβάλλον του Wiki. Εναλλακτικά, μπορεί η δουλειά τους να συνεχιστεί και στην 1η ώρα του 2ου διδακτικού διώρου.

2ο δίωρο: παρουσίαση των εργασιών των ομάδων – σύγκριση των ευρημάτων τους – αξιολόγηση της επιχειρηματολογίας τους. [σχολική αίθουσα με Η/Υ, βιντεοπροβολέα και, ει δυνατόν, σύνδεση με το διαδίκτυο]

Εφόσον οι μαθητές δεν ολοκλήρωσαν την αποστολή τους, όπως αυτή περιγράφεται στο 1ο διδακτικό δίωρο, τους δίνεται χρόνος να το κάνουν. Κατόπιν, κάθε ομάδα παρουσιάζει τη δουλειά της, ενώ οι υπόλοιπες μπορούν να θέτουν ερωτήσεις. Η κάθε ομάδα επιλέγει ποιο ή ποια από τα μέλη της θα αναλάβει/-ουν την παρουσίαση. Εφόσον η αρμόδια 1η ομάδα δεν προχώρησε σε αυτή, ο/η διδάσκων/-ουσα προχωρά ο/η ίδιος/-α με ερμηνευτικές διευκρινίσεις στη διάκριση σε ατομικά, αστικά και δικαιώματα τρίτης γενιάς (σχολικό βιβλίο σ. 39). Με την ολοκλήρωση των παρουσιάσεων και εφόσον υπάρχει χρόνος, προτείνεται (2η ώρα) η συγκέντρωση και

οργάνωση των αποτελεσμάτων σε έναν εννοιολογικό χάρτη όπως ο παρακάτω, είτε στον πίνακα είτε με την αξιοποίηση ενός εύχρηστου λογισμικού (π.χ. Cmap Tools, Inspiration κλπ). Το λογισμικό παρουσιάζεται και ο χάρτης δημιουργείται από τον/την διδάσκοντα/-ουσα, ώστε να γνωρίσουν οι μαθητές τις δυνατότητες που παρέχονται και να είναι σε θέση αργότερα να δημιουργούν οι ίδιοι τους δικούς τους χάρτες.

Και πάλι, είναι πιθανό να απαιτηθεί στη φάση αυτή μία επιπλέον ώρα, ανάλογα με τον ρυθμό παρουσίασης των εργασιών, τις ερωτήσεις και τον διάλογο που θα προκύψουν και την έμφαση που επιθυμεί να δώσει ο/η διδάσκων/-ουσα στην παρουσίαση των χαρακτηριστικών και της λειτουργίας κάποιου από τα παραπάνω λογισμικά.

Όπως ήδη αναφέρθηκε, έχει προηγηθεί ένα μάθημα στο οποίο παρουσιάζονται οι τρόποι και τα μέσα πειθούς που επιστρατεύονται στα ποικίλα κείμενα και η θεωρία επιχειρημάτων.

Για να αξιολογηθεί η επιτυχία εκείνης της διδασκαλίας, όσο και αυτής που προτείνεται εδώ, το πόσο και πώς δηλαδή είναι σε θέση οι μαθητές και οι μαθήτριες να διαχειριστούν το υλικό που αποδελτιώθηκε και να διατυπώσουν άποψη με αξιόπιστα επιχειρήματα και τεκμήρια, τους ανατίθεται η παρακάτω εργασία για το σπίτι:

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ για το σπίτι

Στον ιστότοπο http://gr.humanrights.com/home.html («Μάθε τα ανθρώπινα δικαιώματά σου») μπορείτε να ενημερωθείτε για το περιεχόμενο κάθε δικαιώματος και για τις προσπάθειες που γίνονται για την προάσπιση των δικαιωμάτων σε ολόκληρο τον κόσμο. Παρακολουθήστε το σχετικό βίντεο.

☞ Επιλέξτε ένα από τα δικαιώματα που υπερασπίζεται ο παραπάνω ιστότοπος, για το οποίο ο καθένας/η καθεμιά σας θα συντάξει στο σπίτι μέχρι το επόμενο μάθημα:

- μία παράγραφο με τη μέθοδο της αιτιολόγησης
- μία παράγραφο με τη μέθοδο του αιτίου-αποτελέσματος
- μία παράγραφο με τη μέθοδο των παραδειγμάτων

Στην προσπάθειά σας θα αξιοποιήσετε το λεξιλόγιο που κατακτήσατε κατά την έρευνά σας. Επίσης, προσπαθήστε να εφαρμόσετε όσα μάθατε για τους συλλογισμούς, διατυπώνοντας με επιχειρήματα και τεκμήρια τη θέση σας εκεί που χρειάζεται. Θα αναρτήσετε επώνυμα τις παραγράφους σας στο wiki της τάξης, στο φάκελο της ομάδας σας, μέσα στο επόμενο σαββατοκύριακο.

Οι παράγραφοι συγκεντρώνονται και διορθώνονται από τον/την διδάσκοντα/-ουσα μέχρι το επόμενο μάθημα.

3ο δίωρο: διόρθωση παραγράφων – σύνταξη περίληψης από ανάλογου περιεχομένου κείμενο. [σχολική αίθουσα με Η/Υ, βιντεοπροβολέα και, ει δυνατόν, σύνδεση με το διαδίκτυο]

Κατά την 1η ώρα συζητώνται στην ολομέλεια οι παράγραφοι που συντάχθηκαν: ο/η διδάσκων/-ουσα, έχοντας ήδη διορθώσει τις παραγράφους των μαθητών, προβάλλει κάποιες επιλεκτικά στην κεντρική οθόνη, οι οποίες σχολιάζονται από τους μαθητές. Έτσι, ανακαλούν όσα έμαθαν για τη δομή των παραγράφων, τους συγκεκριμένους τρόπους ανάπτυξης παραγράφων, αλλά και την προσπάθεια πειθούς με επιχειρήματα και τεκμήρια, από τη στιγμή που έχει κάποιος στα χέρια του το σχετικό υλικό. Εμπλουτίζεται παράλληλα το λεξιλόγιο που μπορούν να αξιοποιήσουν κατά την πραγμάτευση του θέματος των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Κατά τη 2η ώρα ζητείται από τους μαθητές και τις μαθήτριες να διαβάσουν στο σχολικό τους βιβλίο το κείμενο του Π. Κονδύλη «Εννοιολογική σύγχυση και πολιτική εκμετάλλευση» (σχολικό βιβλίο, σ. 34-35), το οποίο καταθέτει μια ενδιαφέρουσα άποψη για την ισχύ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, και να συντάξουν μια περίληψη με άξονα τα ερωτήματα:

- Ποιος μιλά;
- Για ποιο θέμα;
- Ποια θέση παίρνει ο ίδιος;
- Με ποια επιχειρήματα/τεκμήρια τη στηρίζει;
- Σε ποιο/ποια συμπέρασμα/-ατα καταλήγει;

Οι περιλήψεις διορθώνονται στο σπίτι από τον/τη διδάσκοντα/-ουσα και παραδίδονται στο επόμενο μάθημα στους μαθητές, μαζί με μια σελίδα όπου αναγράφονται αναλυτικά τα κριτήρια αξιολόγησής τους. Αντί της παραπάνω διαδικασίας, μπορεί να ενταχθεί εδώ η δραστηριότητα που προτείνεται σε σενάριο

της Ελένης Βλαχογιάννη («Άσκηση στην παραγωγή περιληπτικού κειμένου»), με το κείμενο του Κονδύλη και τις απαιτούμενες προσαρμογές στο διδακτικό χρόνο.

4ο δίωρο:

Εφόσον διαθέτουμε χρόνο και το επιθυμούμε, μπορούμε να αφιερώσουμε ένα 4ο δίωρο στην παραγωγή κειμένου: μπορούμε, με αφορμή μια σειρά κειμένων ή φωτογραφιών, όπως αυτή που βρίσκουμε στο ιστολόγιο http://blogs.sch.gr/2gympfal/2012/03/01/έτσι-πεθαίνουν-στην-αφρική/, να ζητήσουμε από τους μαθητές να συντάξουν μια ανοιχτή επιστολή σε εφημερίδα, στην οποία θα μιλούν για δικαιώματα που ακόμη παραβιάζονται σε διάφορα σημεία του κόσμου και θα καλούν τους συμπολίτες μας να αναλάβουν συγκεκριμένες δράσεις για την προάσπισή τους. Προφανώς, εδώ θα χρειαστεί η συνεχής βοήθεια του/της διδάσκοντος/-ουσας τόσο ως προς τη μορφή μιας ανοιχτής επιστολής, όσο και ως προς τους κειμενικούς τύπους, το ύφος, τους τρόπους και τα μέσα πειθούς που μπορούν οι μαθητές να επιστρατεύσουν, για να είναι το κείμενό τους αποτελεσματικό. Εναλλακτικά, η σύνταξη της επιστολής μπορεί να ανατεθεί ως εργασία για το σπίτι.

Η αποτελεσματικότητα της παραπάνω διδακτικής πρότασης αξιολογείται τόσο από τις παραγράφους που δομούν οι μαθητές/-τριες, όσο και από τις περιλήψεις ή/και τις επιστολές που ατομικά συντάσσουν. Μέσω των κειμένων που παραδίδουν εξετάζονται και βοηθούνται στη δόμηση παραγράφων, τη συνειδητή και πειστική διατύπωση θέσεων, την παραγωγή συγκεκριμένου είδους κειμένου με την αξιοποίηση διαφόρων, κατάλληλων για την περίσταση τύπων κειμένων. Επίσης, αξιολογείται η επιτυχία της έρευνας των ομάδων και της παρουσίασής της (ευστοχία επιλογών, περιεκτικότητα της συνοπτικής απόδοσης, περιεχόμενο και διατύπωση ορισμών, ελκυστικότητα παρουσίασης). Κατά το 3ο δίωρο ωστόσο εμπλέκονται και οι ίδιοι στη

διαδικασία αξιολόγησης (αυτοαξιολόγηση), όταν συζητώνται στην ολομέλεια παράγραφοι που οι ίδιοι/-ες συνέταξαν.

ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Όπως ίσως καταλάβατε, σκοπός μας σήμερα είναι να διερευνήσουμε:

- τι σημαίνει «δικαίωμα»
- ποια είναι τα «ανθρώπινα δικαιώματα»
- πώς και γιατί συχνά καταστρατηγούνται ή εκχωρούνται
- γιατί είναι τόσο σημαντικός ο σεβασμός τους και, τέλος,
- πώς μπορούμε όλοι μας να συνεισφέρουμε στην προάσπιση και ενίσχυσή τους.

Πιο συγκεκριμένα, λοιπόν, οι άξονες που οι ομάδες σας θα επεξεργαστούν είναι:

6. Ορισμός της έννοιας «δικαίωμα» – καταγραφή ανθρώπινων δικαιωμάτων – Επιλογή χρήσιμου λεξιλογίου
7. Καταγραφή περιπτώσεων παραβίασης δικαιωμάτων σήμερα – Εντοπισμός των ομάδων που συνηθέστερα τις υφίστανται
8. Εντοπισμός αιτίων που οδηγούν σε παραβιάσεις δικαιωμάτων

9. Εντοπισμός συνεπειών αυτών των παραβιάσεων - Ανάδειξη της ανάγκης σεβασμού των δικαιωμάτων

10. Προτάσεις για ατομικές και συλλογικές παρεμβάσεις στον αγώνα για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παγκοσμίως

- Καταρχάς, λοιπόν, κάθε μέλος κάθε ομάδας ας επιλέξει έναν θεματικό άξονα.
- Αναζητήστε τα μέλη των άλλων ομάδων που έχουν επιλέξει τον ίδιο άξονα και σχηματίστε νέες ομάδες, τις ομάδες των «ειδικών».
- Για να δουλέψετε καλύτερα, μοιράστε ρόλους στα μέλη αυτών των νέων ομάδων (συντονιστής, πλοηγοί στο διαδίκτυο, αξιολογητής, γραμματέας)
- Για την πραγμάτευση του θέματός σας, μπορείτε να αξιοποιήσετε τις πηγές που σας δίνονται, καθώς και προσωπικές εμπειρίες και βιώματα.
- Κρατήστε σαφείς σημειώσεις, ώστε να είστε σε θέση να ενημερώσετε την αρχική σας ομάδα για όσα ερευνήσατε ως ειδικοί.
- Επιστρέψτε στις αρχικές σας ομάδες με τις σημειώσεις σας και ενημερώστε-διδάξτε τα υπόλοιπα μέλη τους για τον άξονα που διερευνήσατε.
- Ετοιμάστε μια παρουσίαση 8-10΄με το υλικό που συνεισέφεραν όλα τα μέλη της αρχικής ομάδας σας, την οποία θα υποστηρίξετε στην ολομέλεια της τάξης. Η παρουσίασή σας θα γίνει σε λογισμικό παρουσίασης Power Point. Για να την κάνετε πιο ελκυστική, μπορείτε, αν θέλετε, να χρησιμοποιήσετε εικόνα και ήχο. Μετά την προβολή της, θα αναρτηθεί στο wiki της τάξης, στο χώρο της ομάδας σας, για να αποτελέσει χρήσιμο υλικό αναφοράς στο μέλλον.

1Η ΟΜΑΔΑ ΕΙΔΙΚΩΝ:

Διερεύνηση του όρου «δικαίωμα» - διατύπωση ορισμού – καταγραφή ανθρωπίνων δικαιωμάτων – λεξιλογικές προτάσεις

- Διατυπώστε γραπτά το ορισμό που εσείς θα δίνατε, εάν σας το ζητούσαν όπως στο βίντεο που παρακολουθήσατε.
- Για να καταστήσετε σαφέστερο τον ορισμό σας, συμπληρώστε τον με έναν μικρό κατάλογο δικαιωμάτων (8-10) που θα έπρεπε να είναι σεβαστά και απαραβίαστα.
- Δημιουργήστε δύο στήλες με ρήματα, ουσιαστικά και επίθετα με τα οποία θα συνοδεύατε τη λέξη «δικαίωμα». Στην πρώτη στήλη τοποθετήστε όσα έχουν θετικό βάρος (π.χ. υπερασπίζω), ενώ στη δεύτερη όσα παραπέμπουν σε αρνητικές σκέψεις και δράσεις (π.χ. παραβίαση).

Κατόπιν, κάντε μια έρευνα στις παρακάτω ιστοσελίδες:

1. Η Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα [http://www.greek-language.gr]. Μπορείτε να αναζητήσετε τη σημασία της λέξης στα ηλεκτρονικά λεξικά και στη συνέχεια να τη στείλετε στα «Σώματα Κειμένων».
2. Ενωμένοι για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα [http://gr.humanrights.com/home.html]
3. Ευρωπαϊκή Ένωση [http://europa.eu/legislation_summaries/human_rights/index_el.htm]
4. Συντάξτε τώρα έναν καινούργιο ορισμό, με βάση τα όσα διαβάσατε. Διαφοροποιείται από τον αρχικό, δικό σας ορισμό; Εάν ναι, σε τι;
5. Συμπληρώστε τον κατάλογο ρημάτων, ουσιαστικών και επιθέτων που φτιάξατε με άλλα που ίσως εντοπίσατε κατά την έρευνά σας.

Για όσα γράψετε, χρησιμοποιείστε το τετράδιό σας ή δημιουργήστε ένα λογισμικό παρουσίασης (PowerPoint), το οποίο θα χρησιμοποιήσετε ο καθένας σας κατά την ενημέρωση της ομάδας σας.

2Η ΟΜΑΔΑ ΕΙΔΙΚΩΝ:

Καταγραφή περιπτώσεων παραβίασης δικαιωμάτων σήμερα –

Εντοπισμός των ομάδων που συνηθέστερα τις υφίστανται

- Αναζητήστε στο διαδίκτυο έναν παγκόσμιο χάρτη. Σημειώστε σε ποιες περιοχές του κόσμου θεωρείτε ότι συμβαίνουν οι περισσότερες και πιο απροκάλυπτες παραβιάσεις.
- Καταγράψτε στη συνέχεια τις ομάδες των ανθρώπων (εθνικές, θρησκευτικές, φυλετικές, ηλικιακές και άλλες) που θεωρείτε ότι υφίστανται τις περισσότερες παραβιάσεις.
- Σκεφτείτε και καταγράψτε περιπτώσεις στην καθημερινή μας ζωή όπου όλοι, συνειδητά ή ασυνείδητα, παραβιάζουμε δικαιώματα των συνανθρώπων μας.

Διευρύνετε την έρευνά σας και, εκτός από προσωπικές εμπειρίες και βιώματα, αξιοποιείστε το υλικό που θα βρείτε στις παρακάτω ιστοσελίδες:

1. Ενωμένοι για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα [http://gr.humanrights.com/home.html]
2. Περιφερειακό Κέντρο Πληροφόρησης των Ηνωμένων Εθνών [Οι ειδησεις του ΟΗΕ με μια ματια]
3. Αφιέρωμα στο ένθετο «7 ημέρες» της εφημερίδας Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (06/12/1998) [http://wwk.kathimerini.gr/kath/7days/1998/12/06121998.pdf]
4. Μπορείτε, επίσης, να δώσετε στη μηχανή αναζήτησης (π.χ. google) τη φράση «παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων» και να «φυλλομετρήσετε» τις πρώτες 2-3 σελίδες αποτελεσμάτων που εμφανίζονται.
5. Σημειώστε χωριστά ό,τι επιπλέον ή διαφορετικό εντοπίσατε στην αναζήτησή σας.
6. Τελικά,

- παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων εντοπίζονται σε συγκεκριμένες περιοχές του κόσμου;
- είναι σε κάποιες περιοχές περισσότερες από ό,τι σε άλλες;
- διαφοροποιούνται ανάμεσα στον λεγόμενο «αναπτυγμένο» και τον «αναπτυσσόμενο» κόσμο; (π.χ. ως προς το εύρος τους ή τις ομάδες πληθυσμού που πλήττουν)

Για όσα γράψετε, χρησιμοποιείστε το τετράδιό σας ή δημιουργήστε ένα λογισμικό παρουσίασης (PowerPoint), το οποίο θα αξιοποιήσετε ο καθένας σας κατά την ενημέρωση της ομάδας σας.

3Η ΟΜΑΔΑ ΕΙΔΙΚΩΝ:

Εντοπισμός αιτίων που οδηγούν σε παραβιάσεις δικαιωμάτων

- Φτιάξτε έναν πίνακα με αίτια που θεωρείτε ότι οδηγούν σε παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Για να βοηθηθείτε, σκεφτείτε ότι τα αίτια αυτά μπορεί να είναι:

α) Φυσικά	ε) Πολιτικά
β) Ψυχολογικά	στ) Οικονομικά
γ) Ηθικά	ζ) Ιστορικά
δ) Κοινωνικά	η) Πνευματικά

Αφού αξιοποιήσετε προσωπικές εμπειρίες και βιώματα για να φτιάξετε τον πίνακά σας, αναζητήστε υλικό και στις παρακάτω ιστοσελίδες:

5. Ενωμένοι για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα [http://gr.humanrights.com/home.html]
6. Περιφερειακό Κέντρο Πληροφόρησης των Ηνωμένων Εθνών [Οι ειδησεις του ΟΗΕ με μια ματια]
7. Αφιέρωμα στο ένθετο «7 ημέρες» της εφημερίδας Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (06/12/1998) [http://wwk.kathimerini.gr/kath/7days/1998/12/06121998.pdf]
8. Σημειώστε ευδιάκριτα στον παραπάνω πίνακα ό,τι επιπλέον ή διαφορετικό εντοπίσατε στην αναζήτησή σας.

Για όσα γράψετε, χρησιμοποιείστε το τετράδιό σας ή δημιουργήστε ένα λογισμικό παρουσίασης (PowerPoint), το οποίο θα χρησιμοποιήσετε ο καθένας σας κατά την ενημέρωση της ομάδας σας.

4Η ΟΜΑΔΑ ΕΙΔΙΚΩΝ:

Εντοπισμός συνεπειών αυτών των παραβιάσεων –

Ανάδειξη της ανάγκης σεβασμού των δικαιωμάτων

- Καταγράψτε σε έναν πίνακα τις συνέπειες που πιστεύετε ότι έχουν οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε επίπεδο

α) ατομικό

β) κοινωνικό

γ) κρατικό

- Ας αντιστρέψουμε τώρα το ερώτημα: γιατί είναι, λοιπόν, απαραίτητος ο σεβασμός και η ενίσχυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων; Δώστε έναν κατάλογο από λόγους.

Για να είναι όσο πληρέστερες γίνεται οι απαντήσεις σας, αναζητήστε υλικό και στις παρακάτω ιστοσελίδες:

1. Ενωμένοι για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα [http://gr.humanrights.com/home.html]
2. Περιφερειακό Κέντρο Πληροφόρησης των Ηνωμένων Εθνών [Οι ειδησεις του ΟΗΕ με μια ματια]
3. Αφιέρωμα στο ένθετο «7 ημέρες» της εφημερίδας Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (06/12/1998) [http://wwk.kathimerini.gr/kath/7days/1998/12/06121998.pdf]

Κρατήστε τον πίνακα δημιουργήσατε στο τετράδιό σας ή δημιουργήστε ένα λογισμικό παρουσίασης (Power Point), το οποίο θα χρησιμοποιήσετε ο καθένας σας κατά την ενημέρωση της ομάδας σας.

4. Σημειώστε ευδιάκριτα στον παραπάνω πίνακα ό,τι επιπλέον ή διαφορετικό εντοπίσατε στην αναζήτησή σας.

Για όσα γράψετε, χρησιμοποιείστε το τετράδιό σας ή δημιουργήστε ένα λογισμικό παρουσίασης (PowerPoint), το οποίο θα χρησιμοποιήσετε ο καθένας σας κατά την ενημέρωση της ομάδας σας.

5Η ΟΜΑΔΑ ΕΙΔΙΚΩΝ:

Προτάσεις για ατομικές και συλλογικές παρεμβάσεις στον αγώνα για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παγκοσμίως

- Καταγράψτε για τους συμμαθητές σας πολύ συνοπτικές πληροφορίες για τους φορείς που γνωρίζετε ότι ασχολούνται με την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Τι θα προτείνατε σε όποιον ενδιαφέρεται να συμμετάσχει ενεργά σε δράσεις υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων;
- Τι θα έπρεπε να έχει καθένας μας καθημερινά στο νου του, εφόσον πράγματι ενδιαφέρεται για τον σεβασμό των δικαιωμάτων των συνανθρώπων του και του ίδιου; Δώστε τις προτάσεις σας με τη μορφή συνθημάτων.

Για να συμπληρώσετε τις προτάσεις σας, αναζητήστε υλικό στις παρακάτω ιστοσελίδες:

1. Ενωμένοι για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα [http://gr.humanrights.com/home.html]
2. Περιφερειακό Κέντρο Πληροφόρησης των Ηνωμένων Εθνών [Οι ειδησεις του ΟΗΕ με μια ματια]
3. Αφιέρωμα στο ένθετο «7 ημέρες» της εφημερίδας Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (06/12/1998) [http://wwk.kathimerini.gr/kath/7days/1998/12/06121998.pdf]
4. Σημειώστε χωριστά ό,τι επιπλέον ή διαφορετικό εντοπίσατε στην αναζήτησή σας.

Για όσα γράψετε, χρησιμοποιείστε το τετράδιό σας ή δημιουργήστε ένα λογισμικό παρουσίασης (PowerPoint), το οποίο θα χρησιμοποιήσετε ο καθένας σας κατά την ενημέρωση της ομάδας σας.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ για το σπίτι

Στον ιστότοπο http://gr.humanrights.com/home.html («Μάθε τα ανθρώπινα δικαιώματά σου») μπορείτε να ενημερωθείτε για το περιεχόμενο κάθε δικαιώματος και για τις προσπάθειες που γίνονται για την προάσπιση των δικαιωμάτων σε ολόκληρο τον κόσμο. Παρακολουθήστε το σχετικό βίντεο.

☞ Επιλέξτε ένα από τα δικαιώματα που υπερασπίζεται ο παραπάνω ιστότοπος, για το οποίο ο καθένας/η καθεμιά σας θα συντάξει στο σπίτι μέχρι το επόμενο μάθημα:

- μία παράγραφο με τη μέθοδο της αιτιολόγησης
- μία παράγραφο με τη μέθοδο του αιτίου-αποτελέσματος
- μία παράγραφο με τη μέθοδο των παραδειγμάτων

Στην προσπάθειά σας θα αξιοποιήσετε το λεξιλόγιο που κατακτήσατε κατά την έρευνά σας. Επίσης, προσπαθήστε να εφαρμόσετε όσα μάθατε για τους συλλογισμούς, διατυπώνοντας με επιχειρήματα τη θέση σας εκεί που χρειάζεται. Θα αναρτήσετε επώνυμα τις παραγράφους σας στο wiki της τάξης, στο φάκελο της ομάδας σας, μέσα στο επόμενο σαββατοκύριακο.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Η πρόταση μπορεί να εφαρμοστεί στο πλαίσιο ενός αφιερώματος στα ανθρώπινα δικαιώματα με αφορμή την παγκόσμια ημέρα ανθρωπίνων δικαιωμάτων (10 Δεκεμβρίου). Μπορεί επίσης να επεκταθεί και να αποτελέσει το αντικείμενο μιας Ερευνητικής Εργασίας στις πρώτες δύο τάξεις του Λυκείου.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Η εφαρμογή της παραπάνω διδακτικής πρότασης δεν παρουσιάζει ιδιαίτερες δυσκολίες, εφόσον έχουν εθιστεί οι μαθητές να λειτουργούν στο πλαίσιο ομάδων όπου συνεργάζονται αρμονικά. Ενδείκνυται, επίσης, γιατί απαιτεί την εμπλοκή και δραστηριοποίηση όλων, άρα διευκολύνει και την εμπέδωση του διδακτέου υλικού και την αξιολόγησή τους. Αυτό που απαιτείται από την πλευρά του/της διδάσκοντος/-ουσας είναι η διαρκής και άμεση στήριξή τους, ώστε να τηρηθούν οι χρόνοι των περιγραφόμενων δραστηριοτήτων και να είναι ουσιαστικό το αποτέλεσμα της δουλειάς τους. Είναι πιθανό, ωστόσο, ακόμη και έτσι, να χρειαστεί περισσότερος χρόνος από αυτόν που προβλέπει η παραπάνω διδακτική πρόταση. Ο/η κάθε διδάσκων/-ουσα μπορεί να παραμετροποιήσει την πρόταση, ανάλογα με τον χρόνο που θέλει να διαθέσει και τα μεθοδολογικά εργαλεία που θα επιλέξει να εφαρμόσει.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Kalantzis, M. & B. Cope. 1997. Πολυγραμματισμοί. Επανεξέταση του τι εννοούμε ως γραμματισμό και τι διδάσκουμε ως γραμματισμό στα πλαίσια της παγκόσμιας πολιτισμικής πολυμορφίας των νέων τεχνολογιών επικοινωνίας. *Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου: «Ισχυρές και «ασθενείς» γλώσσες στην Ευρωπαϊκή Ένωση.*

Όψεις του γλωσσικού ηγεμονισμού. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, τ. Β΄ , 680-695.

Κόμης, Β. & Κ. Ντίνας. 2011. *Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της γλώσσας και της λογοτεχνίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες.* Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Κορδάκη, Μ. & Χ. Σιέμπος. χ.χ. Χρήση της συνεργατικής μεθόδου Jigsaw για τη μάθηση βασικών εννοιών γλωσσών προγραμματισμού. http://www.etpe.gr/files/proceedings/25/1273085533_kordaki-siebos.pdf [21/10/2012]

Κουτσογιάννης, Δ. & Μ. Αλεξίου. 2012. *Μελέτη για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή σεναρίων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία της νεοελληνικής γλώσσας στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Κουτσογιάννης, Δ. 2010. Η εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση και τη διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων. ΤΠΕ και γραμματισμός. *Επιμορφωτικό υλικό για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης. Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την Αξιοποίηση και Εφαρμογή των ΤΠΕ στη Διδακτική Πράξη, τεύχος 3: Κλάδος ΠΕ02*, Πάτρα, Α΄ Έκδοση, 16-48.

Κουτσογιάννης, Δ. 2012. *Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. http://www.greeklanguage.gr/ sites/default/files/digital_school/p3.1.2_glwssa_bthmia. pdf [15.11.2010]

Μπίλλα, Π. 2012. *Γεωγραφικές γλωσσικές ποικιλίες: ένα μέσο γλωσσικής και πολιτισμικής αυτογνωσίας*, Νεοελληνική Γλώσσα Α΄ Λυκείου.

Φορτούνη, Τ. & Μ. Φραγκάκη. 2003. Εννοιολογική χαρτογράφηση: Μια διδακτική παρέμβαση. *Πρακτικά 2ου Συνεδρίου Σύρου στις ΤΠΕ*. ΕΤΠΕ [Ελληνική Επιστημονική Ένωση Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην

Εκπαίδευση. http://www.etpe.gr/extras/view_proceedings.php?conf_id=12 [22/10/2012]

Οδηγίες για τη Διδασκαλία των Φιλολογικών Μαθημάτων στο Ενιαίο Λύκειο (Σχολικό έτος 2006-2007), ΟΕΔΒ 2006, 101-104, 147.